

TABVILA RECITATIONVM

IN
ACADEMIA LVDOVICIANA
PER SEMESTRE HIBERNVM
A DIE XV. OCTOBR.
CIOIOCCCLXXXII.
INCHOANDARVM.

RECTOR
ACADEMIAE LVDOVICIANAE
**D. CAROLVS GUILIELMVS
CHRISTIAN. MULLER**
CVM SENATV.

Triumphum, summum virtutis bellicae apud Romanos praemium, ne vilesceret, omni cautione ab iis prospectum, neque, nisi ducibus, qui res praeclare gesserant, decreterum fuisse, neminem fugit. Illis nempe tantummodo, qui magistratibus maioribus fungentes, (non proconsulibus) qui suis ipsorum auspiciis, (non per legatos) qui in iusto & hostili (non ciuili, ferrili, aut piratico) bello, qui sine clade, id est, sine ingenti exercitus detrimento, qui in acie, (non incruenta victoria & deditione repente facta) qui uno eodemque proelio (non paulatim) ita hostes conuderant, ut amplius quinque millia eorum occiderint, vt actum habuerint, id est, non ancipiti, sed decretoria pugna vicerint, vt victoriam patrarint, vt pacem gloriosam obtinuerint, vel eius certam exspectationem dederint, vt (non amissa recuperarint, sed) agris vel praeda rempublicam locupletarint, vt denique debellato prorsus hoste exercitum reducere potuerint, triunphi honorem concederent. De quibus omnibus conferatur *Gellius Noct. Att. V. 7.* & e recentioribus *Penzonius Animadu. hist. cap. 6.* Quum triumphi decus a senatu, qui extra urbem relationem ducis audire & diuidicare solebat, expetendum esset, quumque senatus de ea re ad populum ferret, maximas saepius exinde libera republica contentiones & altercationes ohorras fuisse, minime mirandum. Sicuti enim tantus honor, qui non solum imperatorem ipsum, sed etiam omnem eius gentem ad seram vsque posteritatem nobilitabat, summo studio ambiebatur, ita non decurrant aduersarii, qui gloriae eius inuidentes eripere ipsi lauream conabantur. Ut etiam ii, qui rem bellicam leuiter & sine cruento gesserant, aliquo honore nactari possent, minor quidam triumphus a Romanis inuentus est, quem *ouationem* dictum esse, neminem antiquitatis Romanae studiosum latet. Verum enim vero exempla etiam ducum extant, qui triumphum quendam minus solennem & quasi priuatum iniussi senatus populique Romani instituerunt. Fuerunt nempe viri gloriae cupidissimi iidemque bene de republica meriti, qui, quum illis triumphus ouatioque, praemia ab ipsis omnique exercitu sperata, negarentur, extra urbem *in monte Albano* (seu sicuti *Cicero pro Mil. cap. 31.* dixit, *Albanis tumulis*) in monte duodecim millibus passuum ab urbe distante (in monte illo, in quo quotannis feriae Latinae celebrabantur, quem sacrum Romani putabant, quia saepissimo fulminibus tangebatur, atque in quo *Domitianus* Quinquatria in honorem *Minervae* instituit) triumpharent. Privato tali triumpho multa defuerunt solennioris triumphi ornamenta. Urbem cum exercitu ingredi inuiti senatu cum non liceret, non per urbem spoliorum praedaeque fereula ostentari poterant, non magistratus senatusque festo habitu triumphanteri antecedebant, non Ioui Capitolino (sed Ioui Latiri) sacrificia immolabantur, dux non lauro, sed (*Plinio Hist. Nat. XV. 38* teste) myrto, similiter ac ouantes, ornatus incedebat, ludosque deinde spectabat, denique nullus in talem triumphum summus ex aerario publico impendebatur. Singula triumphorum *in monte Albano* actorum exempla, quorum memoria superevit, iam enumerare iuvat. — In tabulis triumphorum Capitolinis, Romae effossis, quas plures scriptores (v. c. Fr. *Modius* in Pandectis triumphibus) exhibuerunt, quibusque omnes triumphi inde ab urbe condita usque annum 764 indicantur, ad annum urbis conditae DXXII. *M. Pomponio Marhone & C. Papirio Masone Coss. leguntur haec: C. Papirius C. F. L. N. Masso Coss. de Corseis primus in monte Albano III. Nonas Martii.* Cuius quidem triumphi *Festus* etiam de V. S. sub vocibus *Myrtea corona* inceninit. Primum omnium *Papirium Masonem* talia ausum, testantur ex *Pisonis annalibus Plinius Hist. Nat. XV. 38,* & *Valerius Maximus III. 6.* his verbis. "Papirius Maso, cum bene gesta republica triumphum a senatu non impetrasset, vii Albano monte triumphandi & ipse initium fecit, & caeteris postea exemplum praebuit." Jamiam bello Punico primo *Corsican* simul atque *Sardinian* Consules *L. Cornelius Scipio & C. Aquilius Florus* (vid. *Florus II. 2.*) Romanis subiccerunt, interque pacis conditiones, qua

C. Lutatio Catulo & A. Postumio Coss. bellum illud finiebatur, haec etiam (*Polybio* III. 27. auctore) fuit, vt non solum *Sicilia*, sed etiam omnes intra *Siciliam* atque *Italianam* insulae, adeo que etiam *Sardinia* ac *Corsica* Romanis attribuerentur. Quemadmodum tunc *Sardi* iam anno tertio post bellum Punicum a Romanis defecerant, iterumque debellandi fuerant, ita anno sexto C. Licinio Varo & P. Cornelio Lentulo Coss. *Corsi* descivierunt, qui quidem mox deuicti sunt, atat identidem res nouas molebantur, adeo, vt corum causa bellum cum *Carthaginensibus*, qui instigare eos a Romanis incusabantur, paene redintegratum fuerit. Anno octavo, quum *Corsi* iterum cum *Sardis* & *Liguribus* contra Romanos coniurassent, *Carnilius* Consul, contra *Corsos* missus, eos superavit. Anno decimo contra *Sardos* denuo tumultuantes ambo Consules profecti magnam ceperunt praedam, quae ipsis (vid. *Zonarae annales*) a *Corsis*, quin eo appulissent, erupta est. Cuius perfidiae vindicandae causa anno sequente C. Papirius Mafo *Corsos* cum exercitu invasit, qui, postquam eos in planicie pulsos in montes adegerat, per infidias multos milites amissit, & prae siti plures adhuc amississet, nisi, tandem aqua inuenta, *Corsi*, vt deditioinem facerent, persuaseret. *Papirius*, triumphandi causa redux, inuenit C. Duilium dictatorem creatum propter comitia nouis magistratibus designandis habenda. Fortasse *Papirius* *Duilium* illum aduersarium gratuem habuit, eoque impeditus est, quo minus triumphum, quem oprabat, obtineret. At causas, et si in annalibus non memoratas, suspicari licet, quas forsan *Duilius* aliquae obtendebant, qui *Papirio* triumphi honorem denegarunt. Non nouam quandam terram *Papirius* occupauerat, sed rebellem solum domuerat prouinciam; persuasi magis, quam vi armorum, *Corsos* ad deditioinem induxerat; non sine omni clade victor fuerat, multis militibus per infidias amissis, dictatore denique creato non tanquam consul urbem ingredi poterat. *Papirium*, triumpho per montem Albani acto, corona myrtlea ornatum incepisse, *Festus* his verbis testatur: "Myrtlea corona *Papirius* usus est, quod *Sardos* in campis myrtleis superasset." Ut taceamus, pro *Sardis* hic *Corsos* ponendos esse, (contra *Sardos* enim alter Consul *Pomponius* missus est) de ratione ista, propter quam pro lauro *Papirius* myrtum adhibuerit, vehementer dubitamus. Etsi enim in *Corsicae*, vino caeterum melleque abundantis, vallis illis, in quibus *Corsi* a *Papirio* profligati sunt, myrteta extitisse haud negemus: tamen myrtum ab eo ad imitandam ouationem adhibitam fuisse opinamur, in qua myrra, *Veneri Victoriae* sacrae, usum frequentissimum fuisse *Plinius* in loco supra laudato docet. Caeterum *Fontis* delubrum *Masonem* e *Corsica* dedicasse, *Cicero* de Nat. Deorum III. 20. autor est. Reliqua exempla similis triumphi in monte Albano instituti imposterum exponemus. Quemadmodum sapientissime Romani instituerunt, vt non solum triumphi, sed etiam variorum aliorum praemiorum militarium exspectatione duces militesque ad virtutem incitarentur, (recte enim *Liuius* IV. 35 dixit: "Praemia magna conatus magnis si proponantur, homines nihil non aggrediuntur.") ita in militia togata aut literata (vt verbo Codicis Theod. Tit. de prox. sacr. scr. utramur) haud exigua praemia industriae atque solertiae, laudes, honores, redditus exspectari possunt. Quae quidem quum a Vobis, *Commilitones aestuatisimi*, quotidianis votis exoptentur, omnes intendite vires, vt votorum, quam primum fieri possit, compotes fatis.

LECTIONES THEOLOGICAE.

D. IOH. GEORG. BECHTOLD hora VIII. & X. antemeridianis theologiam dogmaticam, praeente Ven. DOEDERLEIN, praeleget, & intra semestre temporis spatiuum absolvet. Hora II. pomeridiana collegium catechetico-practicum in usum eorum aperiet, qui iam omnibus ad hoc genus laboris necessariis subsidiis, a theologia dogmatica, morali, & exegesi sacra praeferunt repetitis, sepe satis instructos sentiunt.

D. LVD. BENI. OUVRIER. Hora IX-X. theor. moralem, docebit duce TITTMANNO. X-XI. Theol. polemicam, s. Geschichte der Religionen ad proprium Compendium. II-III. Historiam ecclesiasticam enarrabit ad MOSHEMIVM. III-IV. priuatisse librum historicum V. T. explicabit. Nec iis deerit, qui homileticæ arti operam daturi sunt.

IO. CHRISTOPH. FRID. SCHVLZ hor. VIII-IX. Historiam ecclesiasticam ex *Walchii* enarrabit. Hor. IX-X. Epistolas Paulli ad Romanos & 1 ad Corinthios ex Griesbachiana textus recensione explicabit. Hor. X-XI. Theologiam pastoralem tradet.

LECTIONES IURIDICAE.

D. IO. CHRISTOPH. KOCH Pandectas ex HELFELDIO, ius Canonicum e BOEMERO, ius Criminale e compendio suo horis consuetis tradet. Disputatorium quoque & Examinatorium offert.

D. IO. DANIEL HENRICVS MVSAEVS. Hor. VIII-IX. *Ius publicum* I. R. G. docebit. Hor. II-III. *Ius Germanicum priuatum* SELCHOVIO praeente tradet. Hor. III-IV. tribus per septimanam horis, collegium elaboratorio-practicum habebit; alternis vero diebus praelectiones encyclopaedicas offert: nec iis deerit, qui introductionem ad processum summorum imperii tribunalium, & expositionem iuris mercatorum ac cambialis, ad ductum librorum suorum desiderant.

D. HELVICVS BERNHARDVS IAVP hora II-III. *ius feudale* duce BOEHMERO, hora III-IV. *historiam imperii* R. G. praeunte PÜTERO, tradet; paratus quoque ad collegium processuale practicum denuo aperiendum.

D. IO. GODOFR. SIGISM. ALBR. BVCHNER. *Publige singulis diebus mercurii hora I-II. ad lib. 49. D. de appellationibus* commentabitur. Eadem hora singulis diebus *veneris collegium disputationum* in usum selectissimorum auditorum aperiet. *Priuatim hora VIII-IX. praelectiones ad HEINECCII elementa iuris civilis secundum ordinem institutionum* habebit. Hora X-XI. *historiam iuris uniuersi per germaniam obtinentis* duce SELCHOVIO docebit. Hora XI-XII. *ius naturae & gentium* ex HOEPFNERI compendio tradet.

LECTIONES MEDICAE.

D. IO. LVD. FRID. DIETZ. H. IX-X. *Physiologiam* duce Metzgero explicabit. H. X-XI. *Examinatorium* continuabit. Ad alia quoque paratissimus.

D. CAROL. GVIL. CHRISTIAN. MÜLLER, priuatim h. VIII-IX. *Pharmaciam* h. IX-X. *Materiam medicam & h. II-III. Historiam naturalem* docebit. *Publige clinicas exercitationes* moderabitur. In laboratorio chemicò operationes physico-chemicals instituet & lectiones chemicas theoreticas desiderantibus non deneget.

D. GEORG. THOM Corpora humana dissecandi rationem in theatro anatomico h. IX-XI. demonstrabit, & h. I-II. partes praeparatas explicabit. H. VIII-IX & II-III. operationes chirurgicas theoretice tradet, quibus practicas in theatro anatomico instituendas superstruet. H. XI-XII. de morbis chronicis aget.

D. ERNESTVS SCHWABE, Medic. P. P. O. tradet hor. IX-X. *Pathologiam*, ad pracepta Gaubii (Anfangsgründe der Medic. Kranckheitslehre). Hora X-XI. *Medicinam forensem*, duce Faslio, (Gerichtl. Arzneigehahrheit). Addet praelectiones publicas hor. II-III. exhibituras pracepta diaetetica.

LECTIONES PHILOSOPHICAE.

CHRISTIANVS HENRICVS SCHMID, Prof. Primar. Hora II-III. *Encyclopaediam scientiarum omnium* e libro suo: *Abriß der Glehrsamkeit* tradet, Hora III-IV. *Antiquitates Romanas* duce Rullmanno enarrabit, Hora IV-V. *Sallustii bellum Catilinarium & Iugurthinum* illustrabit, ad alia quoque paratissimus — Bibliothecam publicam diebus Mercurii & Saturni Hora II-III. aperiet.

HENR. MART. GODOFR. KOESTER Hist. P. P. O. hor. IX-X. *Historiam Statuum Europae*, hor. XI-XII. *Historiam uniuersalem*, hor. IV-V *Philosophiam moralem*, ad Compendia sua docebit. Offert & praelectiones in *Historiam ecclesiasticam* ad compendium Schroeckhianum.

GVILIELMVS FRIDERICVS HEZEL, LL. OO. P. P. O. hor. X-XI. interpretabitur libri Iobi carmina praestantissima. Hor. XI-XII. repetet *institutiones linguae Hebraeae*, ad leges suas (Kürzere Hebr. Sprachlehre), additus praxin analyticam vel libri Iosuae, vel Proverbiorum Salomonis. Hora I-II. tradet fundamenta linguae Arabicae, ad pracepta sua: (Erleichterte Arabische Grammatik u. Chrestomathie,) adaptaturus cupientibus & Scholas alias.

D. AVG. FRIED. GVIL. CROME. *Oeconomiae & scientiarum Cameralium P. P. O.* Hora III-IV. *GEOGRAPHIAM totius terrarum orbis*, ad Fabri libellum exponet. Hora IV-V. *IVS PUBLICVM VNIVERSALE*, vna cum *disciplinarum POLITICARVM omnium elementis*, ad filium suum proponet: Hora V-VI. *STATISTICAM*, vt vocant, *Europanae regnorum narrabit*, Achenwallii compendium, ex recensione Sprengelii, sequitur. Denique, Hora II-III. *Artis PAEDAGOGICAE* pracepta tradet, inferniturus iis, qui olim puerorum iuuenumque regundorum atque instituendorum partibus, siue domesticis siue publicis, fungi cupiant. (*Theoretische und Praktische Anweisung für Lehrer u. Hofmeijster. y. f. w.*) Nec iis deerit, qui *OECONOMIAE POLITICAE*, seu *DOCTRINAE*, quam dicunt, *CAMERALI*; aut *SCIENTIAE FORESTALI*, aut *rerum publicarum Imperij Germanici singularium STATISTICAE*, operam nauare velint.

IO. FRIDER. ROOS, Philos. D. & P. P. O. Memoriam rerum per singula Europae regna inde a sec. V. ad nostra usque tempora gestarum tradet h. I.; *Gnomicos Poetas Graecos*, a Brunckio editos, perpetua adnotatione illustrabit h. III.; elaboratus denique, ut desiderio illorum, qui Anglice scire cupiunt, fiat satis.

GEORG. FRID. WERNER, sc. mil. P. P. O. Hor. II-III. *Architecturam ciuilem oeconomiam* docebit, Hor. III-IV. paelectiones in rem militarem habebit.

FRID. LVD. WALThER, P. P. O. per semestre hybernum Oeconomiam ruralem ad Compendium a se editum h. IX-X. Historiam naturalem arborum & fruticum Germaniae h. XI-XII. Encyclopaediam scientiarum cameralium ad compendium Lamprechtianum docebit.

GEORG. GOTTLIEB SCHMIDT, P. M. O. Hor. II-III. *Mathesin puram* (nach Klügel), Hor. III-IV. *Physicam experimentalem* (nach Erxleben) priuatim docebit. Hor. V-VI. paelectiones in *Mathesin applicatam* continuabit.

CAROL. CHRISTIAN. ERH. SCHMID, Philos. D. P. P. O. docebit priuatim *Logicam* ex propriis dictatis hor. XI.; publice tradet *Theologiam rationalem*, secundum libri sui: Moralphilosophie Jenae 1792. ea capita, quae de Deo & religione sunt inscripta, hora IV. Hora denique ea, quae auditoribus commodissima videbitur, sermones de *Philosophia Kantiana* historicos & populares priuatissime habebit, nisi forte ad alias Philosophiae partes explicandas commilitonum honoratissimorum desiderio commotus fuerit.

LECTIONES EXTRAORDINARIAE.

D. FERDINAND. GEORG. DANZ, semioticus vna cum methodo aegrotos rite examinandi, *Historiam naturalem* BLVMENBACHIO duce, *Artem formulas medicas concinnandi* praeeiente GRVNERO, *Osteogiam ad filum SOEMMERRINGII* tradet. Horas suo tempore ac loco indicabit.

FRIDERICVS GVIL. DAN. SNELL, Philos. Prof. P. E. O. Publice diebus Iouis & Martis hora IV-V. principia *philosophiae criticae* tradet. Hora V-VI. *logicam* & *metaphysicam* ad Federi compendium priuatim docebit. Ad alias paelectiones philosophicas & metaphysicas paratus est.

IO. GEORG. FRID. LEVN, Ph. D. & P. P. E. O. Hor. III. Terentii Fabulas interpretabitur. Hor. IV. Grammaticam hebraeam e compendio minori Hezeliano tradet, expicationem Geneseos coniuncturus. Ad scholas arabicas vel syriacas apriendas paratus erit.

CAROLVS SIGISMUND. LVDOV. SCHALK, Canonicus Wormatiensis & in huiate Ludouiciiana Prof. honor. Ius canonicum e libro suo: Lehrbuch des catholischen und protestantischen Kirchenrechts &c. &c. Diplomaticam & Heraldicam e compendio Gruüberiano ab ipso emendatius edito; Encyclopaediam iuridicam e Reitmeiero & historiam iuris e libro: Geschichte des römischen, canonischen und deutschen Rechts zu Vorlesungen gr. 8. Leipzig 1791. priuatim horis pro lubitu DD. Auditorum adhuc determinandis recitabit. Offert quoque collegia elaboratoria, praecipue in artem ad collegia referendi & praxin consistoriale.

LVDOVICVS EMMERLING Hora X-XI. bis per hebdomadem paelectiones in *Orologiam*, (Gebirgslehre) quae superficiem exteriorem montium, quatenus in oculos cadit, & varias moles seu massas, quae eos efficiunt, (Gebirgsarten) persequitur, habebit. Hora I-II. principia *Fodinarum culturae* (Bergbaukunst) exponet. Hora II-III. quater per hebdomadem *Mineralogiam* docebit. Bis per hebdomadem, horis auditoribus commodis, methodum, argentum ex eius mineris & per ignem & amalgamationem trahendi, publice enarrabit. Nec denegabit iis officium suum, qui lectiones chemicas desiderant.